

Samenvatting van de hoofdlijnen van het programmavoorstel voor de inloopkamer tot de inloopkamer

Stuurgroep voor de inloopkamer 23 augustus 2020

Inleiding

De komende jaren gaan alle gerechtshoven aan de slag om de doelen van tijdigheid en voorspelbaarheid te bereiken, bijvoorbeeld door de tijdelijke inzet van extra capaciteit en het toepassen van versnellers. In ieder gerecht is de situatie net iets anders. In lokale plannen geven de gerechtshoven aan wat maximaal haalbaar is op het gebied van het inlopen van de achterstanden en het verbeteren van de doorlooptijden en hoe ze dit willen bereiken.

Daarnaast wordt een inloopkamer ingericht die gerechtshoven – waar de nood het hoogst is – bijstaat in het afhandelen van zaken. In die inloopkamer wordt per rechtsgebied een inloopkamer opgericht. In deze samenvatting wordt verkort de inhoud weergegeven van het programmavoorstel voor de inloopkamer, waarin de hoofdlijnen van het programma en de inloopkamer staan beschreven. Na deze samenvatting vindt u het plan voor de kamer familie eerste lijn.

Toegevoegde waarde van een inloopkamer

De inloopkamer is een landelijke voorziening en ondersteunt de gerechtshoven. Per rechtsgebied werkt een team van rechters en juridisch medewerkers samen in een kamer. De precieze werkwijze verschilt per kamer, maar in algemene zin zet de inloopkamer gericht en efficiënt in op bepaalde zaakstromen of onderdelen van processen. Daarnaast kan de inloopkamer experimenteren met innovatieve wijze(n) van organiseren of behandelen. Hierbij worden altijd alle geldende kwaliteitsafspraken en wet- en regelgeving gevolgd. De inloopkamer beoogt waarde toe te voegen doordat:

1. Met minder mensen meer zaken kunnen worden afgedaan, met name door vergaande specialisatie en delegatie.
2. Capaciteit landelijk flexibel kan worden ingezet. De inloopkamer kan bijspringen daar waar rechtzoekenden het langst op behandeling van hun zaak wachten. Bij het hulpvragende gerecht wordt ruimte gecreëerd om andere zaken af te doen.
3. Het extra mensen aan het werk zet voor de Rechtspraak die daar nu nog niet werkzaam zijn. Medewerkers worden gericht en tijdelijk aangetrokken en opgeleid.

Per rechtsgebied kamer kan het accent op bovenstaande punten verschillen.

Algemene uitgangspunten en aanpak

- De inloopkamer ondersteunt die gerechtshoven die behoefte hebben aan bijstand. De inloopkamer vraagt deze belangstelling uit.
- De inloopkamer ondersteunt van deze gerechtshoven als eerste de gerechtshoven met de 'oudste zaken'.

- De inloopkamer wordt formeel ondergebracht bij een bestaand gerecht, maar krijgt een separate leiding. De inloopkamer opereert landelijk.
- De zaken die in de inloopkamer worden afgedaan stromen administratief uit in het oorspronkelijke gerecht. Het gerecht ontvangt een percentage van de lamicievergoeding, het overige deel is bedoeld voor bekostiging van de inloopkamer. De hoogte van het percentage verschilt per zaaksoort. De procentuele verdeling en de onderbouwing hiervoor kunt u in dit plan lezen.
- De huisvesting van de inloopkamer is afhankelijk van de werkwijze van de inloopkamer (bijvoorbeeld wel of geen zittingen) en de beschikbaarheid van huisvesting binnen de Rechtspraak. De locatie kan daarmee verschillen per kamer/rechtsgebied en kan ook in de loop der tijd wijzigen.

Eind 2021, wordt de inloopkamer tussentijds geëvalueerd. Er wordt gezien of de inloopkamer waarde toevoegt voor de organisatie als geheel en of bijstelling moet plaatsvinden op het gebied van zaaksoort, bemensing en/of financiering. Voor een nadere uitwerking en uitleg van deze onderwerpen kunt u het programmaplan tijdige rechtspraak raadplegen.

Basisvoorwaarden werkwijze van de inloopkamer

De precieze werkwijze van de inloopkamer verschilt per rechtsgebied en is in onderliggend plan beschreven. Wel voldoet iedere kamer aan een belangrijke set basisvoorwaarden welke door het LOV getoetst worden voorafgaand aan de start.

Basisvoorwaarden:

- Het plan heeft toegevoegde waarde voor de Rechtspraak als geheel.
- Het plan sluit aan bij een behoefte van gerechten. Als *ten minste 2* gerechten hebben aangegeven dat zij gebruik willen maken van de inloopkamer gaat de kamer van start.
- Het beoogd aantal medewerkers bij de start van een kamer moet reëel te werven zijn (zowel kwalitatief en kwantitatief).
- De financiering mag geen belemmering vormen voor de overdracht van zaken. De voorgestelde vergoeding sluit daarbij aan.
- Elke kamer werkt conform de bestaande kwaliteitsnormen. Rechters zijn onafhankelijk, onpartijdig en eindverantwoordelijk voor de uitspraak. De professionele standaarden zijn het uitgangspunt. Indien een experiment met een innovatieve werkwijze door de inloopkamer tijdelijk een andere invulling van de professionele standaard vraagt, wordt hierover in overleg afgestemd met het betreffende LOV hoe dit op verantwoorde wijze kan worden vormgegeven. Structurele aanpassingen aan de professionele standaarden zijn vanzelfsprekend het domein van en gebeuren enkel met instemming van het LOV.

Wat zijn de gevolgen van de coronacrisis?

De coronacrisis heeft gezorgd voor een enorme verschuiving in de voorraad. Zittingen zijn op grote schaal uitgesteld, waardoor de voorraad in deze zaken oploopt. Schrijfvoorraden zijn als gevolg van de crisis afgenomen. Rechtsgebieden die vanwege de noodzaak toch door moesten gaan met het organiseren van zittingen hebben hiervoor alternatieven gevonden.

De verschillen tussen de rechtsgebieden zijn dus groot, maar in algemene zin moet geconcludeerd worden dat de rechtspraakbrede achterstand alleen maar is toegenomen (40.000 zaken extra op de

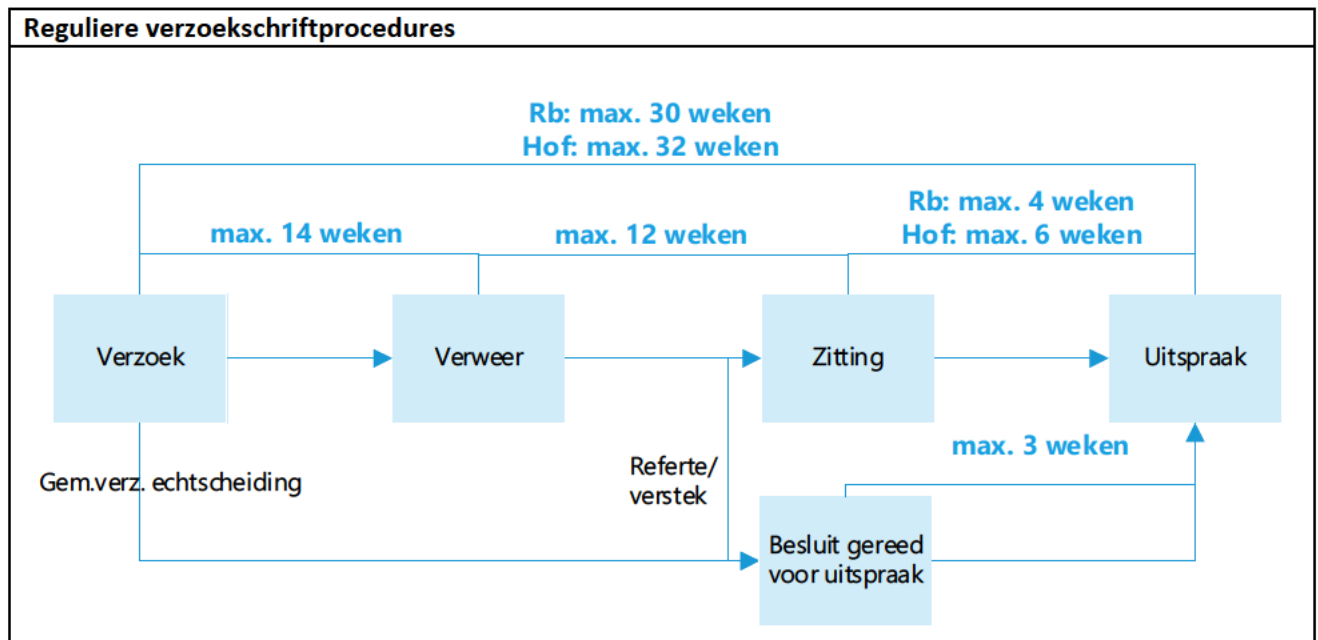
plank!). Deze achterstand krijgen we niet weggewerkt door alle zaken op onze standaard werkwijze lokaal af te doen. De noodzaak om samen en op innovatieve manieren te werken aan tijdige rechtspraak is met de coronacrisis alleen maar nog groter geworden.

In de plannen per rechtsgebied wordt rekening gehouden met de verschuiving in de voorraad. Ze zijn zo ingericht dat ze toegevoegde waarde hebben én realistisch zijn onder de veranderde omstandigheden.

De inloopkamer familie

In het nader beschreven plan kunt u lezen op welke manier de inloopkamer familie een bijdrage levert aan het inlopen van de achterstanden en dus aan het verkorten van de doorlooptijden. Het plan familie richt zich op de eerste lijn. Er is beschreven hoe deze kamer wordt ingericht. Verder wordt beschreven hoe de verdeling rechters-juridisch medewerkers wordt voorgesteld en hoe de kosten worden verrekend.

Onderstaand is de doorlooptijdstandaard weergegeven voor de reguliere verzoekschriftprocedures.¹

Daarnaast kunnen verschillende incidenten of (deel)procedures de reguliere procedure aanzienlijk verlengen. Daarom is het voorstel om de volgende gebeurtenissen als aparte ‘aanvullende processtappen’ te registreren. Voor elke aanvullende processtap geldt (voor zover mogelijk) ook een aparte standaard. Deze vormen een ‘opslag’ op de reguliere doorlooptijd standaard. Bijvoorbeeld: in een reguliere verzoekschriftprocedure eerste aanleg geldt een standaard van maximaal 30 weken. Wanneer in deze procedure moet worden aangehouden vanwege mediation wordt de nagestreefde doorlooptijd maximaal 30 weken + 4 maanden.

Aanvullende processtappen reguliere verzoekschriftprocedures:	
Zelfstandig verzoek	+ 4 weken
Aanhouding wegens omvangrijk verweer of zelfstandig verzoek kort voor zitting	+ 6 weken

¹ Het uitgebreide voorstel, inclusief de toelichting op de gekozen termijnen, kunt u lezen in bijlage 4.2 van het eindrapport “doorlooptijden in beweging”.

Aanhouding wegens mediation	+ 4 maanden
Aanhouding wegens benoeming deskundigen	+ 6 maanden
Aanhouding wegens benoeming accountant	+ 9 maanden
Aanhouding wegens horen getuigen	+ 3 tot 6 maanden
Internationaal privaatrecht	+ 1 maand

Verbinding eerste lijn – tweede lijn

Voorliggende plan richt zich op de eerste lijn. Op dit moment is er geen verkenning geweest over de wenselijkheid van het inrichten van een inloopkamer voor de tweede lijn. Als in de toekomst hiervoor een behoefte blijkt dan kan tijdige rechtspraak deze mogelijkheid onderzoeken.

Plan Familie

Grondleggers: [REDACTED]

Versie 1.7 - 2 oktober 2020

	versie	Gedeeld / besproken met:
10 april 2020	Concept 1	[REDACTED]
16 april 2020	Plan laten lezen en wijzigingen en aanvullingen meegenomen in nieuwe versie	[REDACTED] (teamvoorzitter familie MNL)
16 april 2020		[REDACTED] (voorzitter LOVFH)
16 april 2020		[REDACTED] (voorzitter en lid DB LOVF)
16 april 2020		[REDACTED] (sr rechter), [REDACTED] (sr. rechter), [REDACTED] (stafjurist)
16 april 2020		[REDACTED] (hoofd administratie)
3 mei 2020	Concept 2	Verzonden aan [REDACTED]
25 mei 2020	Plan op hoofdlijnen besproken	Projectcoördinator MNL
26 mei 2020	Plan op hoofdlijnen besproken	[REDACTED] (Kwaliteitscoördinator familie MNL)
2 juni 2020	Concept 3	Verzonden aan [REDACTED] [REDACTED] tbv advies ACWB
4 juni 2020	Q&A besproken	LOVF
12 juni 2020	Plan op hoofdlijnen besproken	[REDACTED] expertgroep alimentatie
19 juni 2020	Concept 4	LOVF
Juli 2020	Concept 5	Juridische hangijzers besproken met [REDACTED]
6 juli 2020	Concept 5	Cijfers besproken met [REDACTED]
8 juli 2020	Concept 5	Verzenden aan [REDACTED]
14 september 2020	Concept 6	Verzenden aan kopgroep expertgroep alimentatie. Besproken met kopgroep expertgroep alimentatie.
2 oktober 2020	Versie 7	LOVF. Plan goedgekeurd.

1. *Waar gaat dit stuk over?*

In dit plan leggen we uit hoe we de achterstanden van Familie & Jeugd kunnen helpen verminderen door de alimentatiezaakstroom in een “inloopkamer” centraal weg te werken met (gedeeltelijk) extra personeel. De inloopkamer helpt de gerechten meer ruimte te creëren om zelf de overige achterstanden – al dan niet ontstaan als gevolg van de corona-crisis – weg te werken.

2. *Wat zijn de doelen van het programma Tijdige rechtspraak?*

2.1. De rechtzoekende heeft recht op een uitspraak binnen een acceptabele en voorspelbare termijn: de nieuwe doorloopstandaarden. In veel gevallen kan de rechtspraak dat nog niet leveren. Het programma “Tijdige rechtspraak” gaat dat veranderen.

3. *Hoe gaat het programma “Tijdige rechtspraak” te werk?*

3.1. Het programma “Tijdige rechtspraak” heeft drie programmadeelprojecten in het leven geroepen om deze doelen te behalen:

- **Wegwerken Achterstanden;**
- Roosteren en plannen;
- Voorspelbaarheid.

3.2. In dit plan informeren wij jou over het deelproject: “Wegwerken Achterstanden” in de teams Familie & Jeugd.

4. *Wat is het doel van de deelprojectgroep achterstanden?*

4.1. De deelprojectgroep “Wegwerken Achterstanden” wil alle teams F&J helpen om de achterstanden grotendeels weg te werken vóór 2024.

5. *Wat gaat de deelprojectgroep “Wegwerken Achterstanden” doen om de teams F&J te helpen?*

5.1. De deelprojectgroep “Wegwerken Achterstanden” organiseert een landelijke voorziening om de achterstanden voor een deel weg te werken. Deze landelijke voorziening heet de “**inloopkamer**”.

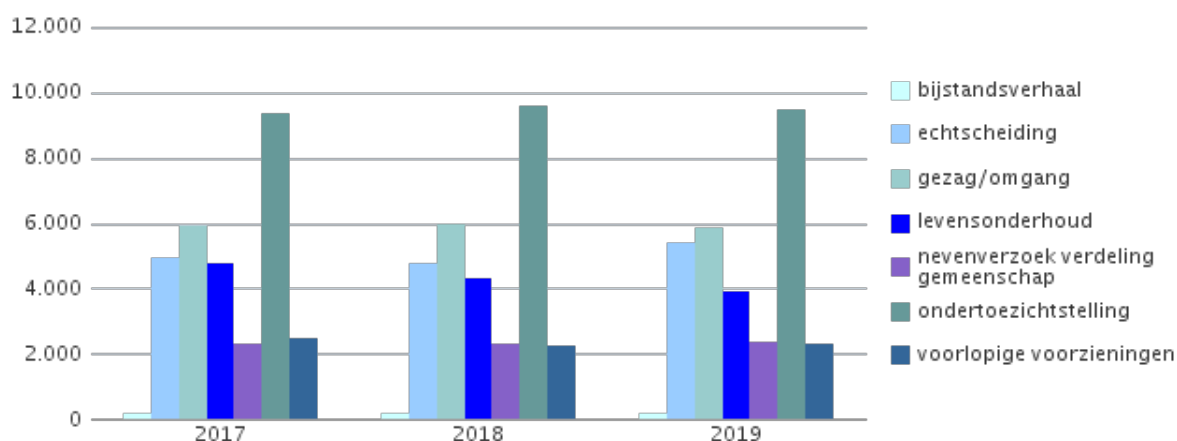
5.2. In de inloopkamer werkt een groep rechters en juridisch medewerkers één specifieke zaakstroom weg. Deze zaakstroom wordt bij de gerechten weggehaald, zodat de gerechten tijdelijk meer ruimte hebben om andere achterstanden weg te werken.

6. *Hoe ziet de zaakstroom er bij F&J uit?*

Op basis van onderstaande cijfers, die de totale instroom van familiezaken (exclusief WvGGZ) over de periode 2017, 2018 en 2019 weergeven, is de instroom van de verschillende zaaksoorten over het algemeen redelijk stabiel te noemen. De instroom van de levensonderhoudszaken en de bijstandsverhaalzaken tonen een jaarlijkse daling. Verder valt op dat de instroom van OTS zaken hoog is vergeleken bij andere zaaksoorten en dat echtscheidingszaken en gezag & omgangszaken ook een hoge instroom hebben.

Instroom familiezaken op tegenspraak

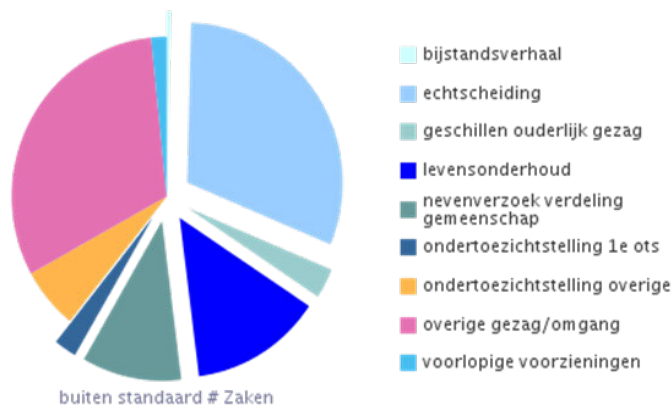
	Aantal			Percentage		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
bijstandsverhaal	199	154	160	0,7%	0,5%	0,5%
echtscheiding/ontbinding partnerschap	4.894	4.717	5.357	16,5%	16,2%	18,3%
gezag/omgang	5.872	5.965	5.847	19,8%	20,5%	20,0%
levensonderhoud	4.714	4.251	3.843	15,9%	14,6%	13,1%
nevenverzoek verdeling gemeenschap	2.264	2.302	2.347	7,6%	7,9%	8,0%
ondertoezichtstelling	9.292	9.538	9.444	31,3%	32,7%	32,2%
voorlopige voorzieningen	2.478	2.224	2.295	8,3%	7,6%	7,8%
Eindtotaal	29.713	29.151	29.293	100,0%	100,0%	100,0%

6.1. In onderstaande tabel worden de achterstanden van F&J weergegeven per 4 september 2020. Achterstanden zijn de zaken die de nieuwe standaard doorlooptijd niet halen. In de tabel is de werkvoorraad – zaken die nog niet zijn afgedaan, maar nog wel binnen de standaard doorlooptijd lopen – dus niet meegenomen. Uit de tabel blijkt dat F&J in nagenoeg alle zaakstromen achterstanden heeft. Het betreft alleen de zaken op tegenspraak. De grootste achterstanden zijn rechtspraakbreed terug te vinden bij gezag & omgangszaken en bij de echtscheidingszaken.

Standaard	Typering 3	Standaard	1995	1998	2006	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Eindtotaal	
buiten standaard	overige gezag/omgang	30 wkn						1	3	9	37	98	269	733	1.857	257	3.264	
	echtscheiding	30 wkn	1	1			1	1	3	4	5	9	38	129	416	2.396	210	3.214
	levensonderhoud	30 wkn							2	3	16	46	149	997	211		1.424	
	nevenverzoek verdeling gemeenschap	30 wkn			1		1	4	1	7	2	13	39	128	699	181	1.076	
	ondertoezichtstelling overige	6 wkn						2	1		3	6	3	8	57	567	647	
	geschillen ouderlijk gezag	10 wkn								1	2	6	10	45	142	106	312	
	ondertoezichtstelling 1e ots	5 wkn							1	2	4				18	221	246	
	voorlopige voorzieningen	5 wkn										2	1	6	26	133	168	
	bijstandsverhaal	30 wkn											1	32	7		40	
Eindtotaal			1	1	1	1	4	10	10	31	59	173	498	1.485	6.224	1.893	10.391	

verhouding achterstanden

6.2. We zijn ons ervan bewust dat de corona maatregelen invloed hebben gehad op de werkvoorraden. De rechtbanken treffen op dit moment lokale maatregelen om de (corona) achterstanden terug te dringen. Wij zullen de in- en uitstroomcijfers dan ook blijven volgen om te toetsen of we onze aanpak moeten bijsturen.

7. *Welke zaken lenen zich voor de inloopkamer?*

7.1. De alimentatiezaken op tegenspraak lenen zich voor de inloopkamer. De verstekzaken en refertes worden door de lokale teams al efficiënt afgedaan en behandelt de inloopkamer dus niet. Met het verplaatsten van deze zaakstroom naar de inloopkamer wordt op lokaal niveau nauwelijks ruimte gecreëerd.

7.2. Ook bijstandsverhaalzaken op tegenspraak lenen zich voor de inloopkamer omdat het nagenoeg dezelfde inhoudelijke toetsing betreft als bij alimentatiezaken.

7.3. Echtscheidingszaken met enkel alimentatieverzoeken als nevenvoorziening lenen zich ook voor de inloopkamer.

7.4. Gemakshalve worden deze zaken in dit projectplan steeds aangeduid als alimentatiezaken of zaakstroom alimentatie.

8. *Waarom lenen deze zaken zich voor de inloopkamer?*

8.1. Het eerste argument daarvoor is dat het om een aanzienlijke zaakstroom gaat. Dat blijkt niet alleen uit de instroomcijfers van 2020 (gemeten tot en met augustus 2020) van 4.305 levensonderhoudzaken en 341 bijstandsverhaalzaken, maar ook uit de cijfers van 2017, 2018 en 2019 blijkt dat de instroom – ondanks een jaarlijkse daling – groot genoeg blijft om de inloopkamer van voldoende werk te voorzien. Als we deze zaakstroom centraal afdoen, zal dat behoorlijk veel capaciteit vrijspelen bij de familieteams, waardoor de lokale familieteams de achterstanden in de andere zaakstromen echt kunnen wegwerken.

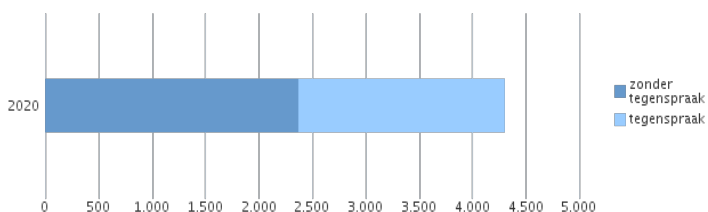

Levensonderhoud

		Instroom per rechtbank											
Instroom	C/V	AMS	DH	GEL	LIM	MNL	NHO	NNL	OBR	OVE	ROT	ZWB	
2017	tegenspraak	243	440	458	379	634	431	543	340	235	560	451	4.714
	zonder tegenspraak	86	280	381	199	343	399	360	258	257	424	317	3.304
Totaal 2017		329	720	839	578	977	830	903	598	492	984	768	8.018
2018	tegenspraak	213	395	429	280	583	384	502	339	213	524	389	4.251
	zonder tegenspraak	95	291	337	227	313	342	309	256	263	397	381	3.211
Totaal 2018		308	686	766	507	896	726	811	595	476	921	770	7.462
2019	tegenspraak	170	382	397	240	580	361	422	293	157	475	366	3.843
	zonder tegenspraak	86	278	343	193	266	375	285	277	254	387	355	3.099
Totaal 2019		256	660	740	433	846	736	707	570	411	862	721	6.942
Eindtotaal		893	2.066	2.345	1.518	2.719	2.292	2.421	1.763	1.379	2.767	2.259	22.422

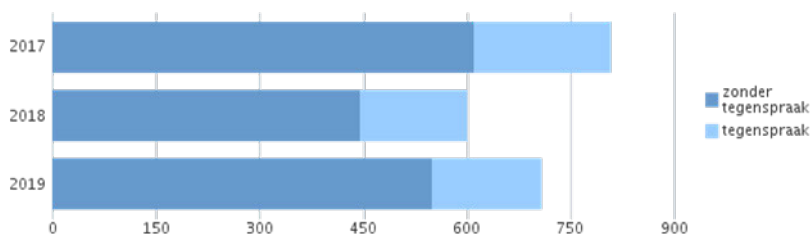

		instroom per rechtbank											
Instroom	C/V	AMS	DH	GEL	LIM	MNL	NHO	NNL	OBR	OVE	ROT	ZWB	
2020	tegenspraak	92	158	201	150	331	165	245	114	106	206	167	1.935
	zonder tegenspraak	55	274	240	140	208	252	230	180	180	346	265	2.370
Totaal 2020		147	432	441	290	539	417	475	294	286	552	432	4.305

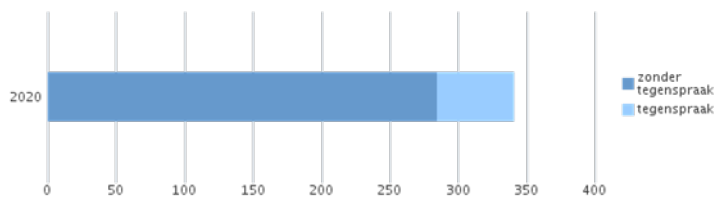

Bijstandsverhaalzaken

instroom	C/V	AMS	DH	GEL	LIM	MNL	NHO	NNL	OBR	OVE	ROT	ZWB	totaal
2017	tegenspraak	49	17	9	13	19	8	27		3	45	9	199
	zonder tegenspraak	34	95	53	44	58	33	58	18	11	176	31	611
Totaal 2017		83	112	62	57	77	41	85	18	14	221	40	810
2018	tegenspraak	38	9	13	10	13	8	19	6		31	7	154
	zonder tegenspraak	37	66	35	30	26	24	42	14	5	126	41	446
Totaal 2018		75	75	48	40	39	32	61	20	5	157	48	600
2019	tegenspraak	31	20	8	7	14	5	16	4	2	43	10	160
	zonder tegenspraak	44	86	36	20	53	34	45	18	16	150	47	549
Totaal 2019		75	106	44	27	67	39	61	22	18	193	57	709
Eindtotaal		233	293	154	124	183	112	207	60	37	571	145	2.119

instroom	C/V	AMS	DH	GEL	LIM	MNL	NHO	NNL	OBR	OVE	ROT	ZWB	totaal
2020	tegenspraak	15	3	3	3	3		6		1	18	4	56
	zonder tegenspraak	22	24	24	12	14	5	20	9	9	121	25	285
Totaal 2020		37	27	27	15	17	5	26	9	10	139	29	341

8.2. Het tweede argument is dat in deze zaakstroom nauwelijks aanhoudingen voorkomen. Een zaakstroom, zoals gezag & omgang waarin (in ieder geval relatief) veel wordt aangehouden leent zich niet voor centrale afdoening. Bovendien geldt voor gezag- en omgang dat er in alle zaken kennis nodig is van het lokale hulpaanbod. Dat is bij de gekozen zaakstroom niet aan de orde.

8.3. Het derde argument is dat de zaakstroom alimentatie zich goed leent voor digitale zaaksbehandeling. Dat maakt de inloopkamer landelijk flexibel inzetbaar.

8.4. Op basis van het voorlopige cijfermateriaal dat we nu voor handen hebben durven we nu deze keuze te maken. Mogelijk aanvullend cijfermateriaal en/of wijzigingen in de werkvoorraden als gevolg van Corona kan leiden tot aanpassing van dit plan.

9. *Hoe worden de zaken voor de inloopkamer geselecteerd?*

9.1. De lokale gerechten selecteren de zaken voordat deze naar de inloopkamer mogen. De zaken worden geselecteerd nadat het verweerschrift is binnengekomen; dat is in beginsel vier weken na ontvangst van het verzoekschrift door de verweerder en als er uitstel is verleend voor het indienen van verweer dan is dat acht weken na ontvangst van het verzoekschrift door de verweerder. Dit lijkt het meest geïndiceerde selectiemoment omdat uit het verweerschrift blijkt of de verweerder ook zelfstandige tegenverzoeken heeft ingediend zoals het vaststellen van een contactregeling. Als er ook een contactregeling wordt gevraagd en er is geen overeenstemming daarover, dan leent de alimentatiezaak zich niet voor de inloopkamer. Het vaststellen van een contactregeling gaat immers vaak samen met (langdurige) hulpverleningstrajecten en aanhoudingen van een procedure. Onder 8.2 hebben we al uitgelegd waarom omgangzaken zich niet lenen voor de inloopkamer. Op dit moment kunnen we nog niet zeggen hoeveel zaken ook zien op het vaststellen van een contactregeling.

9.2. Bijstandsverhaalzaken kunnen zonder selectie, nadat het verweerschrift is ontvangen naar de inloopkamer worden gestuurd.

9.3. Verzoeken ten aanzien van partneralimentatie lijken minder gevoelig voor nevenverzoeken dan verzoeken om kinderalimentatie. Desalniettemin moeten ook deze zaken na ontvangst van het verweerschrift geselecteerd worden op geschiktheid.

9.4. Indien lokale gerechten ook echtscheidingszaken met enkel alimentatieverzoeken als nevenvoorziening naar de inloopkamer willen sturen, dan dienen deze zaken na ontvangst van het verweerschrift te worden geselecteerd door het gerecht. Ook voor deze zaken geldt dat het selectiemoment is gelegen na ontvangst van het verweerschrift; over het algemeen is dat zes weken vanaf de dag van betekening dan wel tien weken als er om uitstel voor indiening van het verweerschrift wordt gevraagd.

9.5. Tot slot kunnen de gerechten ook de hiervoor genoemde zaakstroom die – met instemming van partijen – schriftelijk (zonder zitting) wordt afgedaan, naar de inloopkamer sturen.

10. *In het kort: wanneer mag een zaak naar de inloopkamer?*

- wijzigen of vaststellen van alimentatie -> Ja
- alimentatiezaak met contactregeling als zelfstandig tegenverzoek met overeenstemming -> ja
- echtscheiding met alleen alimentatie als nevenvoorziening -> ja
- bijstandsverhaalzaak -> ja

11. *Hoe werken we de achterstanden weg?*

11.1. We werken achterstanden weg in de zogenoemde “inloopkamer”. De familie inloopkamer heeft rechters en juridisch medewerkers nodig die zittingen kunnen doen en beschikkingen kunnen schrijven.

11.2. De achterstanden worden weggewerkt door – in eerste instantie – een kleine groep van twee ervaren rechters en vier juridisch medewerkers afkomstig uit de gerechten die kennis heeft van het familierecht. Het is cruciaal dat deze eerste groep kennis heeft van het familierecht omdat zij bepalend zullen zijn voor hoe de (juridische) processen zullen verlopen in de inloopkamer. Samen moeten zij zorgen voor de uniformiteit en de waarborg van de kwaliteit in het juridische proces. Dit is van belang voor het vertrouwen in de inloopkamer. Deze eerste groep wordt door de gerechten gedetacheerd en werkt alleen voor de inloopkamer. De coördinator van de inloopkamer zal indien noodzakelijk de (juridische) processen en inhoudelijke vraagstukken bespreken met het LOVF en de expertgroep alimentatie.

11.3. De inloopkamer wordt zo spoedig mogelijk uitgebreid met gepensioneerde rechters en nieuwe juridisch medewerkers uit de advocatuur. We zien de inloopkamer alleen slagen als we extra mensen kunnen werven. Er komt een opleidingsplan voor de gepensioneerde rechters en de nieuwe juridisch medewerkers uit de advocatuur.

11.4. We houden de mogelijkheid open om de rechters en juridisch medewerkers van de inloopkamer het zittingswerk op de locatie van het gerecht dan wel op een centrale locatie te laten doen. Een tussenvariant is dat we per ressort een centrale locatie hebben voor de inloopkamer. De digitale zaaksbehandeling en het doen van mondeling uitspraak wordt uitdrukkelijk als mogelijkheid meegenomen. De alimentatiezaken lenen zich immers bij uitstek voor digitale zaaksbehandeling en mondeling uitspraak doen zal het afhandelingsproces versnellen.

11.5. Wat de administratieve werkzaamheden betreft, zorgt het gerecht dat de zaak heeft aangebracht voor de administratieve werkzaamheden tot het versturen van het dossier naar de inloopkamer. Vervolgens neemt de administratie van de inloopkamer de administratieve werkzaamheden over. De exacte invulling hiervan wordt in een later stadium uitgewerkt.

12. *Hoe wordt de eerste groep ervaren rechters en juridisch medewerkers geworven?*

12.1. De eerste groep ervaren rechters en juridisch medewerkers wordt uit de gerechten geworven. Het gaat om twee rechters en vier juridisch medewerkers die door de gerechten worden gedetacheerd aan de inloopkamer.

12.2. Op het moment dat een medewerker wordt gedetacheerd aan de inloopkamer vallen de loonkosten weg bij een lokaal gerecht voor die medewerker. Het staat een lokaal gerecht uiteraard

vrij om voor de tijd van een detachering een nieuwe/andere medewerker op die plek aan te stellen. De inloopkamer betaalt de medewerker die voor de Inloopkamer werkt.

13. Hoe worden de rechters en juridisch medewerkers geworven voor de inloopkamer en voor de gerechten?

13.1. Zowel de lokale gerechten als de inloopkamer hebben behoefte aan extra menskracht om de achterstanden weg te werken. De inloopkamer heeft voor de uitbreiding van het team (zie 11.3) zowel rechters als juridisch medewerkers nodig om te helpen de achterstanden weg te werken. We denken hierbij aan vier groepen:

1. Gepensioneerde rechters onder de 70 jaar;
2. Rechters die binnen afzienbare tijd met pensioen willen gaan;
3. Plaatsvervangers van 70 jaar en ouder²;
4. JM-ers uit de advocatuur.

13.2. Met het projectteam is afgesproken dat het aan de gerechten is (besturen, maar met name teamvoorzitters) om rechters die met pensioen gaan of zijn gegaan te benaderen en te bewegen inzetbaar te blijven dan wel weer te worden binnen de rechtspraak. De gerechten hebben immers nog de persoonlijke band met deze mensen, in tegenstelling tot een landelijke voorziening als de inloopkamer.

13.3. Het programma pakt hierbij een stimulerende en faciliterende rol. Het Programma zal hiertoe samen met het bureau van de Raad en de P&O-afdelingen van de gerechten een informatieblad maken met uitleg over de werkzaamheden op de gerechten en in de inloopkamers om de achterstanden weg te werken. Deze informatie wordt aan teamvoorzitters, P&O-afdelingen en individuele rechters en raadsheren ter beschikking gesteld.

13.4. Vanuit de inloopkamer zullen wervingsinspanningen worden gedaan gericht op JM en RM capaciteit. Bij deze wervingscampagne wordt ook aandacht besteed aan gepensioneerde rechters. De arbeidsmarktcommunicatiedeskundige van de Raad kan hierbij ondersteunen.

14. Hoeveel zaken werkt de inloopkamer weg in één mand?

14.1. Uitgaande van (in eerste instantie) twee full time rechters, die per persoon elke week gemiddeld 9 -12 zaken of 36-48 zaken per maand wegwerken, aangevuld met vier juridisch medewerkers, kan de inloopkamer ongeveer 72 - 96 zaken per maand wegwerken, gemiddeld dus zo'n 80 zaken.

De gemiddelde landelijke instroom van alimentatiezaken op tegenspraak (berekend over januari tot en met augustus 2020) is 250 zaken per maand. De inloopkamer kan dus bij een minimale aanvangsbezetting van twee rechters en vier juridisch medewerkers ongeveer 30% van de landelijke instroom van alimentatiezaken wegwerken. Bij een grotere bezetting werkt de inloopkamer een groter aandeel van de totale instroom weg.

15. Hoeveel gerechten kan de inloopkamer gelijktijdig helpen?

15.1. De instroom verschilt uiteraard per gerecht. Bij een slimme combinatie van rechtbanken kan de inloopkamer van ongeveer drie rechtbanken tegelijk de volledige instroom van contradictoire alimentatiezaken wegwerken. De projectgroep stelt voorlopig voor dat iedere rechtbank gedurende

---

² Momenteel is een spoedwet in voorbereiding die het mogelijk gaat maken plaatsvervangers van 70 jaar en ouder opnieuw te benoemen als plaatsvervanger na hun leeftijdsontslag.

drie maanden ontlast wordt, dat wil zeggen gedurende drie maanden lang de lokale instroom van contradictoire alimentatiezaken door de inloopkamer af kan laten doen. De lokale capaciteit die daarmee vrij komt kan naar eigen lokaal inzicht worden ingezet op andere werkvoorraden.

16. Waarom denken we dat de inloopkamer enige efficiencywinst maakt ten opzichte van de gerechten?

16.1. In de inloopkamer kunnen rechters en juridisch medewerkers zich toeleggen op één zaakstroom. Efficiencywinst van de inloopkamer kan als volgt worden bewerkstelligd:

- Door je toe te leggen op één zaakstromen wordt de inloopkamer niet gestoord door het afwijkende ritme van andere zaakstromen en kun je vrijwel direct na de zitting de beschikking uitwerken.
- Specialisatie bevordert ook de snelle afhandeling van zaken omdat de focus op een beperkt deel van het familierecht ligt en de toepassing van deze kennis zich steeds herhaalt.
- Je werkt met vaste koppels, waardoor je sneller op elkaar ingewerkt bent.
- Zo vaak mogelijk mondeling uitspraak doen.

16.2. Alles bij elkaar verwachten we enige efficiencywinst.

17. Waarom kiest de inloopkamer er niet voor om bij elk gerecht de zaakstroom met de grootste achterstand weg te werken?

17.1. De inloopkamer inventariseert niet per gerecht welke zaakstroom de grootste achterstand heeft, omdat de inloopkamer dan mogelijk voor elk gerecht een andere zaakstroom zou moeten wegwerken. Dat staat specialisatie en de efficiencywinst in de weg omdat de inloopkamer zich dan per gerecht in een ander sub-rechtsgebied zou moeten verdiepen. De inloopkamer beoogt dus steeds om in elk lokaal gerecht ruimte te creëren zodat het lokale gerecht de eigen achterstandsproblematiek kan oplossen.

18. Welke invloed heeft de coronacrisis op het wegwerken van de achterstanden?

18.1. De coronacrisis heeft bij F&J gemiddeld genomen de voorraden doen toenemen. Dat maakt de noodzaak van extra hulp om de achterstanden weg te werken nog groter. De coronacrisis heeft ook laten zien dat we werkprocessen anders kunnen inrichten. De skype-zittingen en vaker mondeling uitspraak doen zijn hiervan voorbeelden.

19. Hoe verhoudt zich de inloopkamer tot de lokale verbeterplannen?

19.1. De lokale verbeterplannen vormen het belangrijkste onderdeel om de achterstanden weg te werken en de doorlooptijden te verbeteren (versnellers + tijdelijk extra personeel). De inloopkamer moet dus met het deelnemende gerecht afstemmen over lokale initiatieven en bespreken hoe deze zich verhouden tot het wegwerken van de achterstanden in de inloopkamer.

19.2. De inloopkamer behandelt gedurende een vastgestelde periode alle alimentatie dossiers van het betreffende gerecht. Daardoor komt er zittingsruimte vrij bij het gerecht om gedurende een afgebakende periode andere achterstanden weg te werken.

20. Juridisch inhoudelijke aspecten

20.1. We moeten in ieder geval rekening houden met de volgende juridische aspecten en andere richtlijnen:

- relatieve bevoegdheid van de inloopkamer;
- “één gezin, één rechter”: we moeten accepteren dat in zaken die door de inloopkamer worden behandeld, het uitgangspunt “één gezin, één rechter” niet zal kunnen worden toegepast. Ter verduidelijking: De echtscheidingszaak wordt door een rechter van het lokale gerecht behandeld. De wijziging van de alimentatie die een jaar later speelt, zal door de inloopkamer worden behandeld.
- Trema-normen.
- Juridische deelonderwerpen in het familierecht waarover landelijk nog geen rechtseenheid is.
- Moet het aandeel van de vrouw in de kosten kinderen worden meegewogen bij de bepaling van haar behoefte aan partneralimentatie en/of in de jusvergelijking. Daar zijn grofweg drie opties voor:
  - o A. Nee, want dan betaalt de man indirect het aandeel van de vrouw in de kosten van de kinderen
  - o B. Ja, want anders komt de vrouw tekort voor haar eigen levensonderhoud
  - o C. Ja, maar alleen als het aandeel van de vrouw in de kosten van de kinderen niet uit haar kindgebonden budget kan worden betaald. Het kindgebonden budget blijft immers al buiten beschouwing bij het bepalen van het eigen inkomen van de vrouw voor de behoefte, omdat dit bestemd zou zijn voor de kosten van de kinderen. Als we dan ook nog eens de kosten van de kinderen meenemen bij het bepalen van haar behoefte, dan zou het erop neerkomen dat de vrouw het kindgebonden budget voor zichzelf mag houden/.
- Door de verschillende rekensystemen voor kinder- en partneralimentatie kan het zijn dat er een tekort is aan draagkracht voor kinderalimentatie, maar er desondanks wel draagkracht zou zijn voor partneralimentatie. Moet dit dan overgeheveld worden? Of moet dan bij de berekening van de kinderalimentatie worden afgeweken van het forfaitaire systeem?
- Kan een jongmeerderjarige in een echtscheidingsprocedure een ouder machtigen om namens hem/haar alimentatie te vragen?
- Moet de behoefte van een kind stijgen van wie de ouders nooit in gezinsverband hebben geleefd als het inkomen van een van die ouders daarna aanzienlijk is gestegen?

21. *Hoe verdelen we de Lamicie-vergoeding?*

21.1. De Lamicie-opbrengst van de zaken die door de inloopkamer van begin tot einde worden afgedaan (zittingswerk en schrijfwerk) is 10% voor het aanbrengeende gerecht en 90% voor de inloopkamer.

22. *Welke rol speelt de expertgroep alimentatie?*

22.1. We hebben gesproken met de kopgroep van de expertgroep om onze plannen toe te lichten en om te bespreken wat er op inhoudelijk gebied moet gebeuren. Daaruit is het idee ontstaan om steeds 1 aanspreekpunt te hebben binnen de expertgroep voor de inloopkamer voor eventuele vragen of besprekpunten. Het aanspreekpunt van de expertgroep rouleert. Op het moment dat de inloopkamer de levensonderhoudzaken van rechtbank Den Haag behandelt, is het expertgroeplid van rechtbank Den Haag tijdelijk het aanspreekpunt voor de inloopkamer. Daarnaast zal iemand van de inloopkamer (als toehoorder) aansluiten bij de expertgroepvergaderingen.

23. *Wat is de tijdslijn van dit project?*

23.1. De verwachting is dat de inloopkamer in november 2020 van start gaat. We streven er naar om de eerste zaken in januari 2021 te kunnen behandelen.

24. *Welke gerechten zijn als eerste aan de beurt?*

24.1. De gerechten die er klaar voor zijn, mogen hun dossiers overdragen aan de inloopkamer ongeacht hoe oud hun achterstanden zijn. Mochten zich meer rechtbanken tegelijk aanmelden dan de inloopkamer aan kan, dan zal de inloopkamer de rechtbank helpen met de oudste achterstanden. Daarbij zal maatschappelijke relevantie (waar doen doorlooptijden het meeste pijn?) en maatschappelijke verwachtingen (waar liggen de verwachtingen van justitiabelen over doorlooptijden en de gerealiseerde doorlooptijden het verst uit elkaar?) ook een rol spelen bij de afweging welk gerecht als eerste aan de beurt komt.

25. *Wat dient het team van de inloopkamer nader in te vullen om van start te gaan?*

- Heldere richtlijnen en werkafspraken met de gerechten over
  - o werving van gepensioneerde rechters en nieuwe JM-ers;
  - o de selectiecriteria om de zaken te screenen;
  - o opleidingsplannen;
  - o de overdracht van zaken van gerecht naar inloopkamer;
  - o wat te doen met zaken die achteraf niet geschikt blijken;
  - o het inroosteren;
  - o de verdeling van de administratieve werkzaamheden.

26. *Voorlopige conclusie*

26.1. Van alle zaaksoorten lenen de alimentatiezaken, de bijstandsverhaalzaken en de echtscheidingen met alleen alimentatieverzoeken als nevenvoorziening zich het beste voor centrale afdoening door de inloopkamer. Daardoor komt er zittingsruimte vrij bij het gerecht om gedurende een afgebakende periode andere achterstanden weg te werken. Voor de inloopkamer hebben we in eerste instantie twee ervaren rechters en vier juridisch medewerkers nodig die kennis hebben van het familierecht. Na verloop van tijd worden nieuwe juridisch medewerkers en gepensioneerde rechters geworven en ingewerkt om in de inloopkamer de alimentatiezaken weg te werken.

